

Udsigt til afdæmpet julehandel i 2019

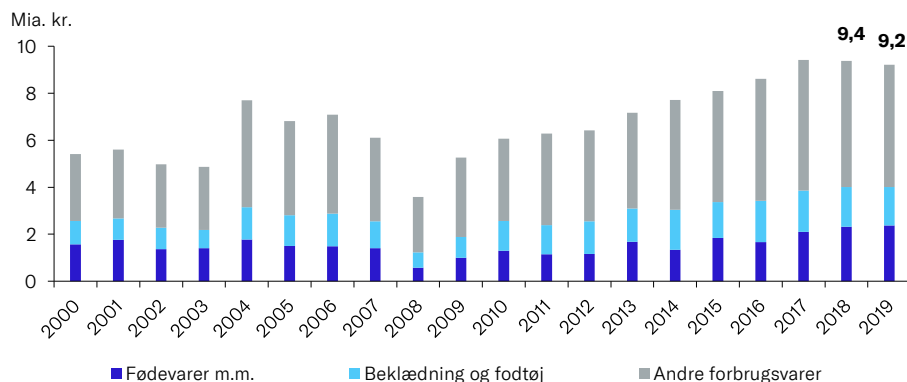
Af: økonom Kristian Skriver

Resumé

Dansk Erhverv forventer i den årlige julehandelsprognose, at julehandlen i år vil falde for første gang siden finanskrisen. Det skyldes, at optimismen er sivet ud af de danske forbrugere. Det er særligt forbrugernes vurdering af Danmarks økonomiske situation om et år, der er faldet mærkbart til det laveste niveau siden slutningen af 2011. Forbrugernes vurdering af arbejdsløsheden om ét år befinder sig dertil nu på det svageste niveau siden starten af 2013. Det er allerede gået ud over de danske detailhandelsbutikker, der har oplevet, at væksten er bøjet af.

I år forventer Dansk Erhverv, at husholdningernes merforbrug i julemånederne november og december vil løbe op i 9,2 mia. kr., hvilket er en anelse lavere end sidste år, hvor julehandlen løb op i 9,4 mia. kr. Tilbagegangen kommer ovenpå et svagt 2018, hvor julehandlen var på niveau med 2017. Vi forventer særligt, at gaveindkøbet af forbrugsvarer vil falde år, hvilket skal ses i lyset af dalende priser. Til gengæld forventer vi en lille stigning i forbruget af føde- og drikkevarer, hvilket afspejler, at der er flere mennesker i Danmark og der samtidig er udsigt en anelse højere fødevarerpriser sammenlignet med sidste år. Der er samlet set udsigt til, at danskerne skruer ned for gaveindkøbet i år, men samtidig holder fast i julens madtraditioner til trods for det seneste års prisstigninger.

Figur 1: Vi forventer juleforbruget vil falde for første gang siden finanskrisen

Kilde: Dansk Erhverv

Note: Figuren viser udviklingen i husholdningernes merforbrug i november og december sammenlignet med en fiktiv basismåned opgjort i løbende priser. Nærmere beskrivelse af metode fremgår af side 4.

Svækket optimisme rammer julegaverne

Dansk økonomi har igennem de seneste fem år oplevet flot vækst. Men husholdningerne har holdt igen med forbruget, der ikke har fulgt stigningen i indkomsterne. Det betyder, at hver gang husholdningerne tjener 100 kr., så bruger de i gennemsnit blot 95 kr. I stedet har husholdningerne lagt til side til dårligere tider ved at spare op i stor stil og afdrage på gælden.

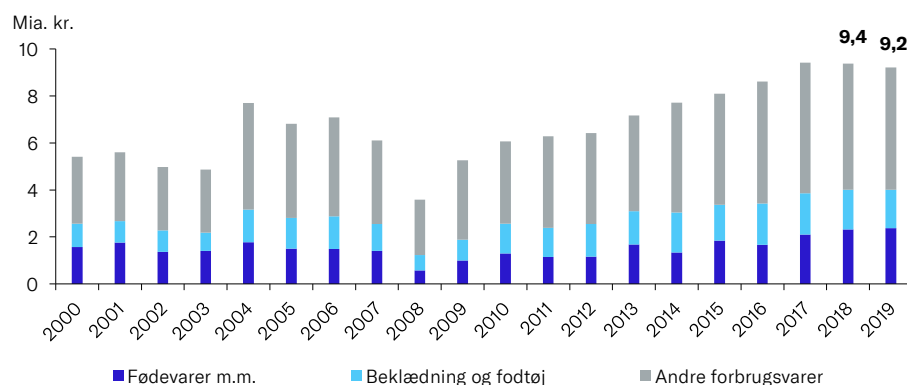
Det har også gjort, at væksten i detailsalget har været svag i løbet af de senere år. Samtidig er der nu tegn på, at væksten i detailsalget er bøjet yderligere af, så den årlige vækst i detailsalget er faldet til 0,6 pct. Det skyldes blandt andet, at optimismen er sivet ud af de danske forbrugere siden sommeren sidste år. Der er nu tegn på, at den svækkede optimisme vil ramme julehandlen i år.

I år forventer Dansk Erhverv, at husholdningernes merforbrug i julemånederne november og december løber op i 9,2 mia. kr. Det er en anelse lavere end sidste år, hvor det tilsvarende tal var 9,4 mia. kr. Det er første gang siden finanskrisen slap sit tag i dansk økonomi, at der nu er udsigt til et decideret fald i danskernes juleindkøb.

Vi forventer konkret, at gaveindkøbet af beklædning, fodtøj og andre forbrugsvarer vil falde med 0,2 mia. kr. i år. Til gengæld forventer vi, at forbruget af fødevarer og drikkevarer vil stige en anelse i år, fordi vi er blevet flere mennesker i Danmark og fødevarerpriserne samtidig er steget over det seneste år.

Samlet set forventer Dansk Erhverv, at danskernes julegaveindkøb falder i år, men at danskerne fortsat vil følge juletraditionerne med hensyn til føde- og drikkevarer.

Figur 2: **Vi forventer juleforbruget vil falde for første gang siden finanskrisen**

Kilde: Dansk Erhverv

Note: Figuren viser udviklingen i husholdningernes merforbrug i november og december sammenlignet med en fiktiv basismåned opgjort i løbende priser. Nærmere beskrivelse af metode fremgår af side 4.

Faldet i juleforbruget af forbrugsvarer skal ses i lyset af, at priserne på forbrugsvarer er dalet i løbet af det seneste årⁱ. Samtidig er der tendens til dalende priser i forbindelse med blandt andet Black Fridayⁱⁱ.

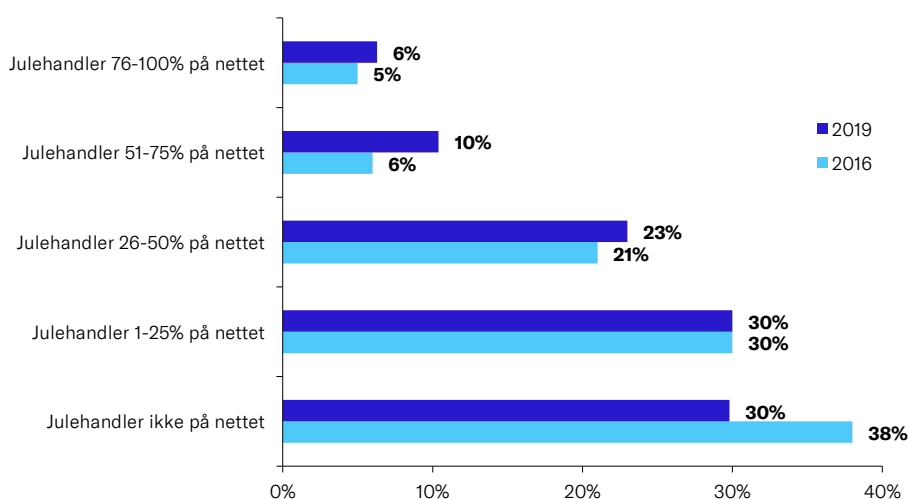
Julen har stor betydning for dansk detailhandel. De danske husholdninger købte varer for knap 30 mia. kr. i november og 33 mia. kr. i december sidste år. Det er væsentlig mere end resten af året, hvor der i gennemsnit bliver købt varer for i underkanten af 27 mia. kr. om måneden.

Stadig flere køber julegaver på nettet, men væksten er fladet ud

Det er populært for danskerne at handle ind til julen på nettet. På baggrund af en befolkningsundersøgelse, som Norstat har foretaget for Dansk Erhverv, er forventningen, at knap 27 pct. af julehandlen vil foregå på nettet i år. Det svarer til ca. 2,5 mia. kr. Det er nogenlunde på niveau med sidste år, hvor forventningen var, at 26 pct. af julehandlen ville foregå på nettet. Det kommer ovenpå flere år med høj vækst i e-julehandlen, men årets tal tyder på, at vi er kommet til en situation, hvor væksten i e-julehandlen kommer til at foregå i et lavere tempo end tidligere. Det svarer fint til udviklingen i danskernes e-handel i den resterende del af året, som har ligget nogenlunde stabilt de seneste tre år.

Når det er sagt, så forventer 7 ud af 10 danskere i år at handle ind til jul på nettet; det er væsentlig højere end i 2016, hvor godt 6 ud af 10 danskere forventede at handle ind til jul på nettet.

Figur 3: 7 ud af 10 forventer i år at handle til jul på nettet

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, oktober 2019 n=978 og oktober 2016 n=958. Kun personer, der julehandler i hhv. 2016 og 2019 er medtaget. Nærmere metode fremgår af side 4.

Metode: Opgørelse af julehandel

Det er ikke alle indkøb i november og december, der kan betegnes som julehandel. Der er en række udgifter, som en husstand ville afholde under alle omstændigheder, og derfor ikke har noget med julehandel at gøre. Eksempelvis vil danske husstande under alle omstændigheder købe mad og andre dagligvarer.

Der findes ikke en endegyldig definition af, hvad julehandel er, og hvordan julehandlen er afgrænset fra anden handel. Ideelt set bør julehandlen udelukkende udgøres af det merforbrug, der finder sted i november og december, som kan henføres til jul. Det er dog i praksis vanskeligt at opgøre. Vi kan f.eks. ikke direkte ud fra data se, hvorvidt et indkøb i et supermarked bruges til en julemiddag eller til et almindeligt hverdagsmåltid i november eller december, der ikke vedrører julen.

Dansk Erhverv opgør julehandlen som merforbruget i november og december relativt til en såkaldt basismåned, der har til hensigt at afspejle en almindelig måned, der ikke er påvirket af fx julehandel. Basismånedene er udregnet ved en gennemsnit af husholdningernes forbrug i detailhandlen i januar til oktober samme år. Dansk Erhvervs estimat for julehandlen giver således et billede af, hvor meget mere aktivitet, der er i detailhandlen i julemånederne sammenlignet med resten af året.

Man skal være opmærksom på, at der også er andre estimater for julehandlen, der i modsætning til denne analyse ikke tager udgangspunkt i merforbruget, men i stedet tager udgangspunkt i det samlede detailsalg i julemånederne.

Dansk Erhverv har udarbejdet analysen på baggrund af husholdningernes forbrug fra Danmarks Statistiks Nationalregnskab, ADAM's databank samt Danmarks Statistiks detailomsætningsindeks.

Metode: Opgørelse af e-julehandel

Til opgørelse af e-julehandlen har Norstat for Dansk Erhverv stillet to åbne spørgsmål til en repræsentativ stikprøve af den voksne del af den danske befolkning:

- 1) "Hvor stort et beløb forventer du at bruge på julehandel i år (dvs. julegaver og andre udgifter du alene har fordi det er jul, fx mad, konfekt, adventskrans, julepynt osv.)?"
- 2) "Hvor stor en andel af dette beløb forventer du at bruge på køb over internettet (e-handel)?"

På den baggrund udregnes et vægtet gennemsnit på tværs af alle respondenterne.

I opgørelsen ses der bort fra personer, der vil bruge mindre end 100 kr. på julehandel i år.

Om dette notat

Arbejdet med analysenotatet er afsluttet den 14. november 2019.

Om Dansk Erhvervs Analysenotater

Dansk Erhverv udarbejder løbende analyser, som samles i analysenotater. Ambitionen er at udgøre et kvalificeret og anvendeligt beslutningsgrundlag i forhold til væsentlige, aktuelle udfordringer på alle områder, som har betydning for dansk erhvervsliv og den samfundsøkonomiske udvikling. Det er tilladt at citere fra Dansk Erhvervs analysenotater med tydelig henvisning til Dansk Erhverv.

Kontakt

Henvendelser angående udsigter for årets julehandel og tendenser i detailhandlen kan ske til markedsdirektør Henrik Hyltoft på hhy@danskerhverv.dk eller på tlf. 3374 6217.

Henvendelser angående analysen kan ske til økonom Kristian Skriver på kso@danskerhverv.dk eller på tlf. 2819 8154.

Noter

ⁱ Priserne på detailhandel med Beklædning mv. er i september 2019 3,4 pct. lavere end september 2018. Priserne på detailhandel med andre forbrugsvarer end Fødevarer og andre dagligvarer samt Beklædning mv. er i september 2019 0,3 pct. lavere end september 2018.

ⁱⁱ Eksempelvis er forbrugerpriserne på beklædning og fodtøj faldet i november de seneste tre år.